

O B S A H :

I. Rozhled.

II. Forma myšlení technického.

1. Všeobecně.
2. Technická fáze.
3. Kriteria technického myšlení.

III. Forma myšlení hospodářského.

1. Zásadní možnost současného chtění dvou či více postulátů.
 - a) Rozdělení.
 - b) Paralelní postuláty.
 - c) Kolidující postuláty.
 - α) Kolise postulátů jako následek omezenosti prostředků.
 - β) Kolise postulátů, plynoucí z dvojsečnosti použití jednoho a téhož prostředku.
2. Vznik a podstatné složky hospodářského myšlení: Hospodářská fáze a její schema
3. Rozdíly technického a hospodářského způsobu myšlení.
 - a) Teleologický rozsah a různé fáze.
 - b) Hospodářské pojmy.
4. O hospodářských pojmech zvláště.
 - a) Náklad a výnos.
 - α) Analýsa pojmů nákladu a výnosu.
 - β) Konstruktivní výstavba pojmů nákladu a výnosu.
 - γ) Charakteristické znaky pojmů nákladu a výnosu.

¹⁾ Profesor Dr. Jan Loevenstein zamýšlel přispěti do „Pocty profesoru Horáčkovi“. Náhlá smrt znemožnila mu přispěti zvláštní samostatnou prací. Domníváme se však plnití zároveň slib i přání zesnulého, uveřejňujeme-li zde část většího, dosud netištěného jeho díla, jež vyjde později v rámci jeho „Základů teleologického myšlení“. — (Pozn. zasílatelů Dr. Hejduška a Dr. Uhdeho v Brně.)

- αα) Znaký pojmu nákladu.
- ββ) Znaký pojmu výnosu.
- δ) Definice pojmu nákladu a výnosu.
- ε) Zjevy, jež můžeme podřaditi pod pojem nákladu.
- ζ) Rozdíl technických pojmů užítka a škody a hospodářských pojmů nákladu a výnosu, ačkoliv tyto jsou teleologicky také užítkem a škodou.
- η) Rozdíly mé konstrukce pojmu nákladu a výnosu od obvyklého pojetí těchto pojmů.

I. Rozhled.

V mezích teleologického myšlení rozlišuji dvě formální vědní odvětví a to technické a hospodářské, jež jsou obě teleologická, zároveň však pouhými formami a tudíž bez obsahu. Zdálo by se na první pohled, že teleologické myšlení připouští pouze jediný způsob myšlení představ, ten totiž, že si myslíme představu²⁾ jako subsumovatelné pod pojem účelu či prostředku, nebo pod jiné formálně teleologické pojmy. A skutečně, pojímáme-li „teleologický způsob pozorování“ jako způsob, při němž si všechny představy představujeme v jich vztahu ke chtění, musí nás to utvrditi v přesvědčení, že není více způsobů teleologického myšlení než právě jen tento uvedený a že tedy v rámci teleologického myšlení dvě různá formální odvětví vědní nejsou možná. A přece jen jsou.

²⁾ Dosud jsem používal výrazu „teleologické zjevy“. Tomuto mému výrazu se však často špatně rozumělo a mnozí se domnívali, že jest nutno tento výraz interpretovati ve smyslu kantovském—že jde o materiální zjevy. Aby nebylo takových nedorozumění, mluvím o „teleologických představách“, čímž pak rozumím vše to, co může se státi objektem chtění. Rád bych ihned s počátku zdůraznil, že výrazu „teleologické zjevy“ nepoužívám ve smyslu kantovském jako protikladu „věci o sobě“, nýbrž že jím rozumím předmět jakéhokoli chtění, s výjimkou kvality (na př. užitečnosti), jež jest funkcí příslušného nositele. Na rozdíl od této funkce označuji pak jejího nositele jako zjev. Tak mluvím na př. o nějakém užitečném zjevu, užitečnost však sama není žádným zjevem. Proto však ještě není představa v mém smyslu žádným zjevem materiálním (zjevem smysly chápatelným). Pokud jest některý zjev užitečným, stává se v mém smyslu prostředkem, t. j. užitečným zjevem.